

належний формат описання ризиків дає можливість розставити пріоритети та виділити ті ризики, докладне вивчення яких буде вимагатися в подальшому [2].

Ризик вимірюється з точки зору майбутніх матеріальних втрат (в грошовому виразі) і з точки зору ймовірності настання події. Вимірювання ризику — систематичний процес вимірювання та об'єднання в одне ціле професійної думки про ймовірність настання негативної події. Процес вимірювання ризиків має передбачати засіб, що дозволяє забезпечити винесення та об'єднання в одне ціле професійної думки щодо управлінських завдань.

Аналіз діяльності групи сервісних підприємств дозволив виявити основні загрози, що найчастіше виявляються та приводять до фінансових втрат підприємства. Узагальнюючи теорію наведену вище та базуючись на проведеному аналізі, можна провести групування основних ризиків з їх детальним описанням наступним чином (рис. 2)

Наведене описання ризиків дає вихідну інформацію для визначення коефіцієнтів ваги того чи іншого ризику, що в свою чергу дозволить розставити пріоритетність по відношенню до заходів по зниженню ступеня ризику.

Висновки. Ефективність управління ризиками залежить від способів (методів) їх своєчасного виявлення, контролю та надання інформації про всі зміни на підприємстві, що з ними пов'язані. Постійний аудит ризиків має виключити ймовірність значних втрат через настання негативної події, навіть за умови функціонування в середовищі, що динамічно розвивається.

Література

1. Брайан Хок, Карл Берч Дипломований внутрішній аудитор. Ч 1 Функція внутрішнього аудита и ее роль в системе корпоративного управления, контроле и управлении рисками / Пер. О.В. Смородинова. — НОСК International, LLC, 2009. — 184 с.
2. Стандарты управления рисками. — М.: Русское общество управления рисками, 2008. — 12 с.
3. Ф. Найт Риск, неопределённость и прибыль. — М.: Издательство «Дело», 2003 г.
4. И.Т. Балабанов Риск-менеджмент. — М.: Сфера, 2009. — 340 с.
4. У.Бартон, У.Шенкир Комплексный подход к риск-менеджменту: стоит ли этим заниматься. Практика ведущих компаний. — Вильямс, 2003. — 208 с.
5. К. Грант Управление рисками в трейдинге: конспект лекций / Библиотека Forex.

УДК 629.14

ОЦІНКА САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Кандидат економічних наук Левчук Н.М.,
Михальчук В.С.

В статті розглянуто питання санаційної спроможності підприємства, його оцінку та шляхи вдосконалення.

The question of sanacyynoy possibility of enterprise, his estimation and ways of perfection, is considered in the article.

Сучасна економічна ситуація в Україні характеризується активним розвитком кризових явищ на макрорівні, що підтверджується значною кількістю збитково працюючих підприємств, швидкими темпами зростання кредиторської та дебіторської заборгованості. Все це потребує використання у діяльності господарюючих суб'єктів спеціальних заходів та процедур, спрямованих на підвищення ефективності їх діяльності, подолання кризових явищ та недопущення банкрутства і ліквідації підприємств.

В період формування ринкових відносин в Україні, в умовах мінливості політичних, економічних та соціальних факторів система управління фінансовим станом підприємств потребує змін. Відсутність досвіду роботи у конкурентному середовищі призвела до виникнення та поглиблення кризових явищ на вітчизняних підприємствах. У зв'язку з цим гостро постає проблема фінансової кризи суб'єктів господарювання, виникає необхідність у розробленні системи діагностики і запобігання банкрутству, а також стратегій

виходу з кризових ситуацій на самих підприємствах. Актуальність цієї проблематики підсилюється прийняттям Закону України — «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», що регулює питання фінансової санації та банкрутства підприємств.

Будь-яке підприємства в умовах ринку може переживати як фінансовий підйом, так і фінансовий спад. В останньому випадку важливе місце займає можливість конкретного підприємства вийти зі скрутної ситуації і залишитися «на плаву». В даному випадку мова йде про санаційну спроможність підприємства.

Санаційна спроможність — це наявність у підприємства, що перебуває у фінансовій кризі, фінансових, організаційно-технічних та правових можливостей, які визначають його здатність до успішного проведення фінансової санації.

До загальних умов санаційної спроможності відносять наявність у підприємства ефективної санаційної концепції та потенціалу для майбутньої успішної діяльності, а саме:

- а) стійких позицій на ринку та реальних можливостей збільшення обсягів реалізації;
- б) конкурентних переваг;
- в) виробничого та кадрового потенціалу;
- г) реальної та дієвої санаційної концепції.

Економічними критеріями санаційної спроможності підприємства є його здатність до забезпечення ліквідності, відновлення прибутковості та одержання конкурентних переваг. Указані кількісні та якісні величини є тісно взаємозв'язаними між собою. Так, досягнення конкурентних переваг можливе лише за наявності стійкої ліквідності та платоспроможності, водночас, орієнтація лише на забезпечення ліквідності дає можливість забезпечити життєздатність підприємства тільки в короткостроковому періоді.

Для санаційної спроможності розроблені такі рекомендації:

- необхідність регулювання на державному рівні;
- потреба у розробленні системи діагностики й запобігання антикризового управління;
- розробка стратегічних планів виходу з кризових ситуацій на самих підприємствах;
- перерозподіл обмежених ресурсів та ефективніше їх використання;
- запровадження захисту майнових прав власників;
- розробка заходів із збереження життєздатності підприємства;
- проводити системний експрес-аналіз,
- моніторинг фінансового стану підприємства;
- запровадити узагальнені форми розрахунку основних показників фінансового стану підприємства;
- створити спеціальні аналітичні відділи;
- застосовувати метод аналізу фінансового стану підприємства «скорінг» який отримав схвальну оцінку у світовій практиці діагностики банкрутства.

Впровадження запропонованих рекомендацій у виявленні ознак погіршення становища підприємства дає змогу запобігти банкрутству та визначити оптимальні шляхи підвищення і зміцнення фінансової стабільності підприємства.

До основних санаційних заходів у сфері автомобільного транспорту можна віднести такі:

- визначити теоретичні, методичні та практичні аспекти здійснення санації підприємств; уточнити зміст, мету, завдання процесу оздоровлення;
- виявити існуючі у науковій економічній літературі вітчизняні та зарубіжні методики проведення аналізу діяльності неплатоспроможного підприємства, розробити рекомендації зі здійснення санаційного аудиту;
- встановити особливості економічного функціонування підприємств автотранспортного комплексу, проаналізувати умови проведення санації підприємств галузі;
- розробити науково обґрунтовані рекомендації для прийняття раціональних рішень щодо управління кредиторською заборгованістю в умовах фінансової кризи;

— дослідити існуючі, обґрунтувати та розробити нові підходи здійснення контролю за виконанням санаційної процедури.

Однак слід відзначити, що недостатньо уваги приділено проблемам, пов'язаним зі стратегічним управлінням санацією, і, зокрема, формуванню санаційної стратегії підприємства.

Таким чином, питання оцінки санаційної спроможності підприємств вимагають подальшого дослідження та повинні стати об'єктом подальших наукових розробок у сфері підвищення ефективності антикризового управління на підприємстві.

Література:

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 03.04.2003 № 672-IV
2. Антикризисное управление: от банкротства — к финансовому оздоровлению / Под редакцией Г.П.Иванова. — М.: Закон и право, ЮНИТИ, 2007. — 214с.
3. Бандурин А.В., Гуржиев В.А., Нургалиев Р.З. Финансовая стратегия корпорации. — М.: МГУ, 1998. — 325с.
4. Благул І., Копчак Ю. Проблеми неплатоспроможності та банкрутства підприємств в економіці України // Економіст. — 2006. — №9. — С.46-48
5. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. — К.: ЦУЛ, 2008. — 504 с.

УДК 338.5

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЦІНОУТВОРЕННЯ НА КОНСАЛТИНГОВІ ПОСЛУГИ

Левіщенко О.С.

В статті досліджено та узагальнено основні підходи до ціноутворення та форми оплати праці у вітчизняному консалтингу. Оптимальне сполучення витратного, ринкового і ціннісного підходів до ціноутворення при вирішальній ролі останнього досягається при застосуванні ціннісної моделі ціни консалтингової послуги.

The article investigates and summarizes the main approaches to pricing and form of remuneration in the national consulting. The optimal combination of cost, market and value approach to pricing at last achieved a decisive role in the application of cost-value model of consulting services.

Постановка проблеми. Невпинний розвиток ринкових відносин визначив стрімке зростання підприємницьких структур в усіх галузях вітчизняної економіки. Розуміння процесів зростання бізнесу та факторів впливу на нього викликає великий інтерес підприємців та керівників підприємств. Постійний пошук нових засобів виробництва та управління породжує попит на послуги професійних консультантів.

В умовах стрімкого розвитку ринку консалтингових послуг, підприємствам, що надають професійні послуги, необхідні прикладні управлінські інструменти, що підвищують його конкурентоздатність. Одним із основних елементів управління являється цінова політика підприємства, формування якої дозволяє найбільш результативно використовувати найважливіший фактор конкурентоздатності — ціну.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями визначення і формування цінової політики підприємства присвячено праці вітчизняних та закордонних дослідників в галузі менеджменту та маркетингу: Н.Б.Алешнікової, А.Блінова, Г.Бутиріна, В.Верби, Е.Добренської, Д.Ф.Котлера, М.Кубра, К.Махеха, О.С.Марченко, А.Посадського, Т.Решетняк, О.Трофімової, Е.Уткіна, Р.А.Фатхутдінова, та ін.

Метою роботи являється дослідження сучасних підходів ціноутворення на ринку консалтингових послуг.

Виклад основного матеріалу. Процес формування конкурентоздатної ціни, передусім, залежить від специфіки і продукту діяльності підприємства. Консалтингова послуга, що надається консалтинговими підприємствами своїм клієнтам, має характерні ознаки, наявність яких обумовлює особливі умови формування її конкурентної ціни.